

24.7.2014

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM035:00/2014, 4.6.2014

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston lausunto hallituksen esityksestä laiksi kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämisestä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta 24.7.2014 mennessä lausuntoa yllä mainitusta hallituksen esityksen luonnoksesta.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat – vastuualueella lausunnon antamiseen on osallistunut allekirjoittajien lisäksi lakimies Heli Kajava. Opetus- ja kulttuuri – vastuualueelta lausunnon antajana on toiminut johtaja Veijo Kosola.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto toteaa esityksestä seuraavaa:

Esityksestä yleisesti

Kunnan tehtävät ovat lainsäädäntöön perustuvia. Kuntien lakisääteiset tehtävät ovat lisääntyneet, kuten esityksessä todetaan. Lisäksi mm. erilaiset laatu- ym. suositukset ja valvontaohjelmat ovat lisääntyneet mm. sosiaali- ja terveydenhuollossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäminen on yksi laaja ja keskeinen kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluva tehtäväalue. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien suositusten tavoitteena on ollut mm. parantaa palvelujen laatua. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien valvontaohjelmien tarkoituksena on ollut paitsi kunnan lakisääteisten tehtävien yhdenmukainen toteuttaminen paikkakunnasta riippumatta myös valvonnan yhdenmukaistaminen. Kuntien talous on tiukentunut ja kunnissa on jouduttu toimiin lisääntyvien kustannusten hillitsemiseksi ja säästöjen aikaansaamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnassa on tullut esille, että säästösyistä on lakisääteisiä tehtäviä pyritty jättämään osin jopa toteuttamatta. Aluehallintovirasto pitää kannatettavana ja tärkeänä, että toimintojen tehostamiseksi ja rationalisoimiseksi etsitään ja kehitetään erilaisia keinona mutta kuitenkin siten, että perusoikeudet ja lakisääteiset palvelut saadaan turvattua asiakkaiden ja potilaiden olemassa olevaa ja tosiasiallista hoidon ja palvelujen tarvetta vastaavalla tavalla.

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että kuntien elinvoimaisuus, myös haja-asutusalueilla, säilyy edelleen hyvänä. Palvelujen uudistaminen ja uusien toimintamallien ja palvelujen kehittäminen ja käytännön toteuttaminen ovat

tärkeitä haasteita ja uudet ajatukset ja mahdollisuudet niiden toteuttamiseen tervetulleita. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen valvontaohjelma, joka korvaa tällä hetkellä voimassa olevat sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmat, on suunnitteilla ja se valmistuu vuonna 2015.

Esityksessä kritisoidaan suositusten ja ohjeiden orjallista noudattamista valvonnassa. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan orjallinen suositusten noudattaminen ei ole kaikissa tilanteissa järkevää, vaan harkintavaltaa tulee jossain määrin olla aina mukana kussakin tilanteessa. Suositukset ja ohjeet perustuvat kuitenkin tutkittuun tietoon ja kokemukseen. Niitä noudattamalla voidaan otaksua päästävän asiakkaan kannalta toivottaviin tuloksiin. Nämä suositukset ja ohjeet mahdollistavat osaltaan etukäteispainoitteisen valvonnan ja ohjauksen, mikä puolestaan on myös tämän esityksen sekä aluehallintovirastojen tavoitteena. Huomion kiinnittämisessä entistä enemmän esityksen mukaisesti resurssien ja toimintaedellytysten valvonnasta toiminnan tulosten valvontaan on vaaransa. Jos vasta tuloksia seurataan toimintatavasta ja resursseista riippumatta on kyse erityisen jälkikäteisestä valvonnasta ja aiheuttaa pelkoa siitä, että kokeilut aiheuttavat asiakkaan kannalta erityisen huonojakin tuloksia. Tuotettujen palvelujen vaikuttavuuden ja laadun arviointi voinee tapahtua vasta jälkikäteen ja siinä vaiheessa vahinko on saattanut jo konkretisoitua asiakkaalle. Kokeiluissa on toisin sanoen aina riskinsä ja etukäteisellä suositusten ym mukaisella ohjeistamisella näitä riskejä on pyritty pienentämään etukäteen.

Omavalvonnan laajeneminen koskemaan yksityisten palvelujen lisäksi julkisia palveluja ja kunnan omavalvonnan tehostuminen ovat tärkeitä uudistuksia. Samalla ne tulevat alkuun lisäämään valvontaviranomaisten tehtäviä. Tällä hetkellä neuvontaa ja ohjausta pyydetään kunnista mm. ikääntyneiden palveluja koskevien vanhuspalvelulain mukaisten omavalvontasuunnitelmien laatimisessa.

Aluehallintovirasto toteaa, että viranomaisvalvontaa tarvitaan omavalvonnan ohella kuitenkin edelleen. Lisäksi aluehallintovirasto toteaa, että tämänhetkiset sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan käytettävissä olevat resurssit ovat varsin niukat ja osin riittämättömät. Kokeilun myötä aluehallintoviraston tehtävät saattavat alkuun jopa lisääntyä. Tämä tulisikin ottaa huomioon kokeilua käynnistettäessä ja myös resursseista päätettäessä.

Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan lähtökohtana palveluiden sisällössä ei ole asiakaslähtöisyys vaan pitkälti kuntalähtöinen lähestymistapa. Suosituksilla on parannettu palvelujen toteuttamisen laatua, mitä esityksessä ei juurikaan korosteta. Jos kunnat toimivat jatkossakin, kuten nyt, ettei palvelujen käyttäjiä juurikaan kuunnella esim. hankintapäätöksiä tehtäessä, ei asiakaslähtöisesti palveluja "aikaansaada", ellei palvelujen käyttäjiä oteta asioiden valmisteluun mukaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Vaikutukset

3.1

Kuntien kustannustaakan vähentäminen? Onko myös tarkoitus lisätä tai lisääntykö palvelunkäyttäjien osuus kustannuksista?

3.2.

Tärkeää on saada toimiva yhteistyö valvovien viranomaisten ja kuntien välille, mutta ei saa myöskään tässä yhteydessä unohtaa sitä, että valvovilla viranomaisilla on valvontavelvoite ja puuttumiskeinot asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä erityisesti.

3.3.

Mielenkiintoinen näkökulma: kokeilulla ei ole suunniteltuja vaikutuksia kansalaisten saamien palvelujen tasoon, ei palvelutason parantamiseen eikä heikentämiseen. Kokeilun tavoitteena on turvata lakisääteinen palvelutaso. Tämän määrittely voikin olla aika haasteellista, kun lainsäädäntöä ei ole laadittu tästä näkökulmasta ja siitä syystä on jouduttu erilaisilla suosituksilla ohjaamaan käytännön toteutusta (vrt. s 9) laadukkaiden palvelujen aikaansaamiseksi. Ehdotuksen mukaan palvelutaso turvataan suuntaamalla resursseja panoksia koskevasta ohjauksesta asiakaslähtöisesti asiakkaan saaman palvelun ja sen kokonaistuloksellisuuden valvontaan. Kenen näkökulmasta kokonaistuloksellisuutta arvioidaan? Palveluja tuotetaan kansalaisille ja palvelunkäyttäjille, kyse lienee tässä kuitenkin kustannuksista, jotka lankeavat yhteiskunnan maksettavaksi ei asiakaslähtöisyydestä saatikka yksilöllisten palvelutarpeiden huomioon ottamisesta.

Näissä vaikutuksissa tulisi ottaa paremmin huomioon myös asiakasnäkökulma, mitä tämä kokeilu asiakkaalle tulee merkitsemään. Tässä ei sitä ole avattu ollenkaan ja se onkin puute. Esitykseen tulisi kyllä mielestäni myös lisätä asiakasnäkökulma, joka raamittaisi edes jollakin tavalla sitä, mitä palvelunkäyttäjille kokeilu tulee merkitsemään. Asiakkaat ovat hyvin valveutuneita ja osaavat vähitellen myös vaatia vastinetta osaksi tai kokonaan rahoittamilleen palveluille. Tässä esityksessä tulevat erityisesti esiin ohjauksen ja valvonnan aiheuttamat ongelmat ja lisäkustannukset, mutta kaiken sen taustalla on asiakkaan oikeus saada hyvää hoitoa ja hoivaa sote-palveluissa ja sitä he myös edellyttävät saavansa.

Perustelut

1§:

Tässä kohdassa todetaankin aiemman palvelutasosta kertovan kohdan kanssa osin ristiriitaisesti, että lain tarkoituksena on helpottaa kuntien lakisääteisten palvelujen toteuttamista taloudellisesti vaikeissa oloissa. Kunnat eivät tällä hetkellä selviä kaikista lakisääteisistä tehtävistä. On haasteellista keventää palvelutason turvaamiseksi säädettyjä/suositteluja menettelytapoja, jos ei puututa lakisääteisten palvelujen palvelutasoon? Ei yksistään tila/resurssikysymykset voi olla tässä kohteena, jos esimerkiksi lakisääteisten määräaikojen noudattaminen on ongelma, on niihin puututtava.

2 Luku. Hyvinvoinnin integroitua toimintamallia koskeva kokeilu

Suunnitelma vaatii vielä täsmentämistä. On totta, että sektoroitunut palvelujärjestelmä näyttäytyy asiakkaan näkökulmasta sekavana ja vaikeasti hahmotettavana. Suunnitelma yhteiseksi yksilölliseksi palvelusuunnitelmaksi on suuri haaste ja onnistuessaan sillä voi olla joissakin tilanteissa merkittävä edistys myös asiakkaan edun kannalta. Lisäksi sillä saattaa olla joissakin tilanteissa merkitystä moniammatillisen yhteistyön kehittämisessä ja sitä kautta tehostaa myös toiminnan tuloksellisuutta. Sosiaali- ja

terveydenhuollon palvelujärjestelmät ovat kuitenkin tällä hetkellä lainsäädännöllisesti ja myös toiminnallisesti erillisiä toimintoja ja niiden keinotekoinen yhdistäminen yhteisen palvelusuunnitelman avulla on haaste myös tietosuojan kannalta. Sen sijaan esimerkiksi sosiaalihuollon palveluja koskeva yhteinen palvelusuunnitelma voi olla toteuttamiskelpoinen. Yhteisen palvelusuunnitelman laadinta mm. tietojen luovuttamisen osalta edellyttää kuitenkin asiakkaan suostumusta.

3§:

Hyvä lähtökohta parantaa asiakkaan palvelujen saamista ja toteuttamista. Sivulla 19 todetaan, että tietosuojasäännösten kokonaisvaltainen hallinta on kuntasektorin viranhaltijoille vaikeaa. Hyvä, että tämä asia on tiedostettu ja pyritään siihen, että tietosuoja koskevista kysymyksistä ei muodostu perusteettomia esteitä monialaiselle toiminnalle. Tämä edellyttää säännösten kokoamisen lisäksi viranomaisten/toimijoiden koulutusta. Lisäksi onnistuakseen edellyttää myös asiakkaiden informoimiseen panostamista nykyistä enemmän.

4§:

Suunnitelmien yhdistäminen tarkoituksenmukaisella tavalla hyvä asia ja helpottaa sekä asiakkaan että eri palvelukokonaisuuksien toteuttajat hahmottamaan koko kokonaisuuden, minkä pitäisi näkyä parempana palveluna asiakkaalle. Tämä edellyttää monialaista yhteistyötä, mutta myös asianmukaista asiakkaiden informointia onnistuakseen. Monialainen yhteistyö ei onnistu viranomaisaloitteisesti ilman asiakkaan omaa myötävaikutusta ja suostumusta yhteistyöhön.

Vaatii vielä täsmentämistä. Sosiaalihuollon palveluja palvelusuunnitelmaa ja terveydenhuollon palveluja ja hoitoa koskevaa hoitosuunnitelmaa ei voitane yhdistää yhteiseksi palvelusuunnitelmaksi vaan ne tulisi olla edelleen toisistaan erillään. Tämä ei kuitenkaan estä yksilöllisessä tilanteessa tarvittaessa tarvittavaa moniammatillista yhteistyötä tai sen kehittämistä.

5§

Yhteisen palvelusuunnitelman hallinnointi voisi olla mahdollinen asiakkaan nimenomaisella suostumuksella sosiaalihuollon osalta ja terveydenhuollon hoitosuunnitelman osalta potilaan nimenomaisella suostumuksella.

6§:

Lähtökohta täytyy aluehallintoviraston näkemyksen mukaan olla, että ilman potilaan/asiakkaan tietoja ei voida luovuttaa, ellei tästä ole erikseen lainsäädännössä säädetty. Kokeilulaissa ehdotetaan, että monialaiseen yhteistyöhön voitaisiin soveltaa säännöksiä, jotka oikeuttavat ilman asiakkaan suostumusta tietojen luovuttamiseen. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan sosiaalihuollon asiakaslain 20§:n mukaan viranomaisilla on velvollisuus antaa salassa pidettäviä tietoja sosiaalihuollon järjestämiseksi. Ongelmallista on se, ettei ilman asiakkaan suostumusta voida sosiaalihuollon tietoja luovuttaa terveydenhuoltoon. Lisäksi potilaalla on terveydenhuoltolain 9§:n mukainen kielto-oikeus, joka on osoittautunut käytännön toiminnassa ongelmia aiheuttavaksi. Tämä tulisi ottaa huomioon kokeilulainsäädännössäkin tarkemmin, koska monialainen yhteistyö voi kariutua näihin säännöksiin. Lisäksi aluehallintoviraston mukaan salassa pidettävien tietojen luovuttaminen vaatii vielä täsmentämistä asiakkaan informointia koskevalta osalta.

9§

Esityksessä mainituin tavoittein kokeilu on kannatettava. On kuitenkin tärkeää, että kehittäminen toteutetaan opiskelijälähtöisesti. Ensin varmistetaan korkeatasoiset koulutuspalvelut ja vasta sitten pohditaan, miten ne voidaan mahdollisimman toiminnallisesti tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti järjestää.

10§

Voimassa olevassa lainsäädännössä SVOL 4§ sääntelee millä tavalla kunta voi järjestää palvelunsa. Valvonta ei käsittääkseni ole estänyt kuntia toimimasta em. lainsäädännön mukaisesti palvelujen järjestämisessä. Onko tässä epätasällinen ilmaisu, kun puhutaan ”järjestämisestä”? Tämä kysymys, mistä säännöksessä puhutaan, ei liity siihen, millä tavalla kunta on palvelunsa järjestänyt, vaan siihen, miten palvelu on toteutettu (valvonta, ohjaus ja suositukset koskevat toteuttamista ja sisältöä sekä laatua, ei sitä, miten kunta on palvelut järjestänyt!).

Valvonnan asiakaslähtöisyys kaipaa tarkennusta, kuka on tässä yhteydessä asiakas? Ilmeisesti kunta, mutta voiko valvonta olla ns. asiakaslähtöistä? Tämä kaipaa tarkennusta. Muutenhan on järkevää katsoa päällekkäisyydet ja selkiyttää roolit.

Aluehallintoviraston käsityksen mukaan omavalvonnan varaan ei voi jättää kaikkea valvontaa, vaikka tällä esityksellä tavoitellaankin lopetettavaksi lähes olemattomiin viranomaisvalvonta. Laillisuusvalvonta on varmistettava ja sitä tekevät myös muut laillisuusvalvojat kuin aluehallintovirastot tai Valvira. Ylempien laillisuusvalvojien rooleihin (eoa, oka) ei liene tällä kokeilulla vaikutusta? Jos aluehallintovirastojen ja Valviran valvonta ajetaan alas, on se omiaan lisäämään painetta ylempien laillisuusvalvojien valvontaan. Se tulisi ottaa myös huomioon.

Valvonnan indikaattorien kehittäminen on tärkeää ja mielenkiinnolla jää odottamaan, saadaanko tällä kokeilulla niitä aikaiseksi, kun niitä on yritetty saada aikaan aiemminkin siinä onnistumatta.

4 Luku. Kuntien toiminnan valvontaa koskeva kokeilu

Henkilöstömitoituksesta asumisyksiköiden tai palvelujen järjestämiseen liittyen ei ole lakisääteisiä määräyksiä lukuun ottamatta lastensuojelulain määräyksiä koskien lastensuojelun asuinyksiköitä (LsL 59 §). Henkilöstömitoitusta koskevat suositukset ja ohjeet perustuvat valvontaohjelmiin ja laatusuosituksiin.

Aluehallintovirasto toteaa, että indikaattoriperusteista valvontaa kehitettäessä tulee huomioida asiakkaiden tarvitseman hoidon ja huolenpidon tarve sekä asukasturvallisuus. Toimintayksiköiden henkilöstömitoituksen (työntekijä/asukas) perusteena tulee olla esimerkiksi tehostetun palveluasumisen yksiköissä asiakkaiden hoidon ja huolenpidon tarpeesta lähtevä. Asukasturvallisuuden varmistamiseksi koulutettua henkilöstöä tulee olla riittävä määrä.

Tilamitoitusten (mm. neliömäärät) osalta ei ole olemassa lakisääteisiä määräyksiä. Laatu- ym. suosituksilla on ollut tavoitteena varmistaa tilojen asianmukainen taso mutta myös asukasturvallisuus. Lupa- ja

valvontaviranomaisten yhdenmukaisen menettelyn varmistamiseksi valvontaohjelmat ovat olleet tarpeen. Lupa- ja valvontaviranomaisilla on kuitenkin ollut mahdollisuus kokonaisharkintaan jo tälläkin hetkellä. Myös alueelliset erot ovat suuria.

11§

Valvonnan tulisi aluehallintoviraston mukaan kaiken kaikkiaan olla yhdenmukaista koko valtakunnassa. Jos Valvira ei ohjaa kokeilualueita, tulee lainsäädännössä huomioon ottaa myös se, että jonkun on kannettava vastuu palvelujen asianmukaisuudesta ja lainmukaisuudesta. Kuka on se taho? Ne aluehallintovirastot, joille tämä osa kokeilusta tulee, tulee olemaan todella hankalaa valvoa osaa kuntia Valviran ohjeistuksella valtakunnallisesti yhdenmukaisesti ja toisia kuntia jättää valvomatta samoilla kriteereillä.

12§

Sivu 32. Kokeilukohteiden toiminnan valvonnassa esityksen mukaan kehitetään uudenlaista toimintamallia siten, että valvonnan kohteena olisivat palvelutoiminnan tulokset ts. sisältö eikä sen toteuttamisen edellytykset taikka prosessi. Kunta ilmeisesti valvoo indikaattoriperusteisesti omana valvontana tätä? Toisaalta seuraavassa kappaleessa (viimeinen) todetaan, että lakisääteiset kuntia koskevat velvoitteet ovat voimassa eikä niistä kokeilunlainsäädännössä poiketa ja niitä sitten kuitenkin valvottaisiin, vaikka eivät ole ns. suunnitelmaperusteisen valvonnan painopisteinä. Tämä tuntuu käsittämättömältä! Esimerkiksi hoitopääsyn valvontaa varten on kehitetty tiedonkeruuta ja sen pohjalta on valvottu lakisääteisten palvelujen määräaikoja kaikissa kunnissa. Kyseinen kohta jatkuu, että jos lakisääteisten velvoitteiden toteutumisessa...vaarantuu tai se on muutoin lainvastaista, valvovalla viranomaisella on sama velvollisuus kuin muulloinkin puuttua asiaan. Jääkö siis kokeilukunnat valtakunnallisen valvonnan tiedonkeruun ulkopuolelle (kun nyt on painopisteinä määräajat ja ilmeisesti jatkossakin), mutta jollain tavalla valvovien viranomaisten sitten kuitenkin pitäisi puuttua näihin lainvastaisuuksiin, joita voi ilmetä??

Sivulla 33, 1. kappaleessa lainmukaisuuden arviointia rajataan tapahtuvaksi ensisijaisesti asetettujen indikaattoreiden avulla muodostetun kokonais kuvan perusteella. Tämä tulee hämärtämään sitä, mikä on sellaista lainvastaisuutta, johon on puututtava jos viranomaiset velvoitetaan käyttämään harkintavaltaa sen suhteen, mikä katsotaan lainvastaiseksi? Eikö lainvastaisuudet pitäisi olla selkeitä ja niihin selkeät toimintatavat? Eri asia on, miten seuraamukset harkitaan, jos lainsäätäjä on siihen mahdollisuuden antanut esim. käyttää kokonais kuvaa harkinnassa?

Seuraava kappale on jälleen toistoa siitä, ettei valvontaa valvontaohjelman mukaisesti tehtäisi, vaan indikaattoriperusteella, jotka etukäteen sovittu. Tässä kohdassa mainitaan, että valvonnassa voisi kuitenkin puuttua, jos painava syy.

Tämä säädös on aluehallintoviraston kannalta epäselvä, vaikeasti hahmotettava ja toimeenpantava ilman, että tässä kuvattaisiin selkeästi ne indikaattorit, joiden pohjalta valvontaa tehdään, mikä on oman valvonnan ja muiden valvontaviranomaisten rooli/tehtävän jako ja miten käytännössä hoidetaan koko valvonta.

Indikaattoreiden määrittely on varsin haasteellinen tehtävä. Niiden määrittelyssä tulee ottaa huomioon perustuslain mukaisten perusoikeuksien toteutuminen sekä muu olemassa oleva lainsäädäntö.

13§

Kaikkea valvontaa ei voida jättää kuntien oman valvonnan varaan, vaan tulisi olla omavalvonnan lisäksi myös suoraa valvontaa viranomaisten toimesta.

14§

Tämä säännös sisältää hyvän hallinnonperiaatteiden noudattamisen elementin. Näin jo toimitaan varmasti valtaosassa valvontatilanteissa ja hallintopakkeihin ovat viimesijainen keino puuttua lainvastaisuuksiin. Tällä kokeilulainsäädännöllä ei voitane muuttaa voimassaolevia lainsäädännöksiä siten, ettei viranomaiset noudattaisi virkavelvollisuuksiaan ja lainsäädäntöä myös valvontatoiminnassa.

Aluehallintovirastoilla kuntien kanssa tehtävästä yhteistyöstä jo pitkät perinteet, jotka ovat osin perua jo lääninhallitusajalta. Aluehallintovirastot tuntevat hyvin paikalliset olosuhteet sekä kuntien avainhenkilöt. Yhteistyön tiivistämistä kokeiluun liittyvien ohjaus- ja arviointikäyntien muodossa voidaan pitää hyvänä ja kannatettavana. Aluehallintovirastojen riittävästä resursseista koskien ohjaus- ja arviointikäyntejä tulee huomioida.

15 §

Yksityisen sosiaalihuollon lupahallinnon osalta määräaikainen lupa voitaisiin myöntää yksityiselle palveluntuottajalle tiloihin, joissa aiemmin on toiminut kunta tai muu vastaavien palvelujen tuottaja mutta jotka eivät täytä kaikilta osin (esim. neliömäärät) valvontaohjelmien tai laatusuosituksen kriteerejä, mutta joissa asukasturvallisuus voidaan taata ja jotka muutoin ovat kokonaisuutena arvioiden sopivat tilat kyseiselle toiminnalle, esim. tilanteessa, jossa uudet tilat ovat valmistumassa myöhemmin.

5 Luku. Asumispalveluja koskeva kokeilu

Tällä hetkellä on sosiaalihuollon palveluissa meneillään ns. laitoshoidon purku, joka koskee mm. kehitysvammaisten ja ikääntyneiden henkilöiden palveluja. Uudenlaiset toimintamallit ja palvelujen kehittäminen ja palvelujen saannin oikea-aikaisuuden täsmentyminen ovat sinänsä tervetulleita. Kotihoidon ja avopalvelujen kehittäminen on tarpeen laitoshoidon vähennettäessä. Kehittämistyössä on kuitenkin huomioitava, että laitoshoidon tarvitetaan osin edelleen.

18 §

Kokeilun tarkoituksena on edistää perhehoidon käyttöä. Tässä tulee ottaa huomioon, että perhehoidon soveltuvuus yksittäisen asiakkaan kannalta tulee harkita aina yksilöllisesti palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Lisäksi tulee arvioida se, miten perhehoitoa tullaan jatkossa valvomaan. Aluehallintovirastoilla ei ole toimivaltaa valvoa yksityiskodeissa tapahtuvaa perhehoitoa vaan se on kunnan tehtävä, joten kunnan valvontatehtävät tulevat lisääntymään entisestään. Perhehoitoa muissa tiloissa järjestettäessä tulee varmistaa tilojen soveltuvuus toimintaan. Lisäksi tulee ottaa huomioon se, että perhehoito ei sovellu kaikille, esim. lastensuojelun laitoshoidon tai muuta vaativaa hoitoa edellyttävät lapset ja nuoret eivät sovellu perhehoitoon. Samoin on tilanne voi olla hyvin vaikeasti vammaisten

henkilöiden kohdalla, jotka tarvitsevat moniammatillista huolenpitoa ja hoitoa, jota perhehoidon avulla ei välttämättä voida turvata.

19 § ja 20§

Valvonnan indikaattorit tulee tarkkaan harkita ja varmistaa asukas- ja asiakasturvallisuus sekä perusoikeuksien toteutuminen.

24-26 §

Aluehallintoviraston mukaan esityksessä mainituin tavoittein myös tämä kokeilu on kannatettava.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat –vastuualueen johtajan sijainen,
Raimo Lepistö

Yksikön päällikkö Pirjo Mäkeläinen